ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІНІҢ
ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР
КОМИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ПО ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ
СИТУАЦИЯМ

БҰЙРЫҚ **ПРИКАЗ**

2015 ж. 27.05 № 125

Астана қаласы город Астана

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар
комитетінің құтқарушыларын даярлаудың
тау-кен мектебі туралы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитеті (бұдан әрі - Комитет) құтқару бөлімшелері құтқарушыларының биік тау жағдайларында, жартасты және мұзды беткейлерде іздеу-құтқару жұмыстарын жүргізу дағдыларын жетілдіру, шиеленіскен және жетуі қиын күрделі таулы аудандарда тірі қалу машықтарын игеру, сондай-ақ авариялық-құтқару жабдықтары мен жарақтарын таулы жағдайларда пайдаланудың озық әдістері мен технологияларын меңгеру мақсатында **БҰЙЫРАМЫН:**

1. «Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитетінің Республикалық жедел-құтқару жасағы» мемлекеттік мекемесі базасында Комитеттің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебі құрылсын.

2. Мына:

1) Комитеттің «Республикалық жедел-құтқару жасағы» мемлекеттік мекемесі үйлестіру-диспетчерлік бөлімшесінің басшысы С.В. Толкунов Комитеттің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебінің басшысы болып;

2) Комитеттің «Шығыс өңірлік аэромобильді жедел құтқару жасағы» мемлекеттік мекемесі құтқару бөлімшесінің басшысы А.В. Кисленков Комитеттің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебі басшысының орынбасары болып тағайындалсын.

3. Қоса беріліп отырған:

1) Комитеттің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебі туралы ережесі;

2) Комитеттің құтқарушыларының тау-кен мектебінің дайындық бағдарламалары бекітілсін.

000514

4. Комитеттің Төтенше жағдайларды жою басқармасының бастығы А.С. Советов Комитеттің құтқарушылары тау-кен мектебінің дайындығы туралы ережесі мен тау-кен мектебінің дайындық бағдарламаларына сәйкес Комитеттің авариялық-құтқару қызметтері мен құралымдары құтқарушыларын даярлауды ұйымдастырсын.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитеті төрағасының орынбасары генерал-майор Ж.Қ. Жұмашевқа жүктелсін.

4. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді.

Төраға **В. Петров**

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрлігінің
Төтенше жағдайлар комитетінің
2015 жылғы «27» 05
№ 125 бұйрығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитетінің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебі туралы ереже

1. Жалпы ережелер

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитетінің құтқарушыларын даярлаудың тау-кен мектебі туралы ереже (бұдан әрі - Ереже) биік тау, қар көшкіні қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайында іздестіру-құтқару жұмыстарын жүргізуге, медициналық көмек көрсетуге, оның ішінде альпинистік жарақтарды пайдалана отырып, зардап шеккендерді эвакуациялауға мен тасымалдауға Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігі Төтенше жағдайлар комитетінің (бұдан әрі – Комитет) кәсіби авариялық-құтқару қызметтері мен құралымдарының құтқарушыларын алғашқы даярлау және қайта даярлау үшін әзірленді.

2. Тау-кен мектебінің негізгі міндеттері мен функциялары

1. Комитеттің құтқарушыларын даярлау тау-кен мектебінің даярлау міндеттері мыналар:

1) әртүрлі табиғи жағдайларда құтқарушылармен және құтқару бөлімшелерімен авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу дағдыларын жетілдіру;

2) биік тау, қар көшкіні қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайында және қол жетімсіз қиын аудандарында төтенше жағдайлар туындауына жедел ден қоюға құтқарушылар және құтқару бөлімшелерінің дайындық әзірлігін қуаттау;

3) таулы жерлер жағдайында оқу-жаттығу және іздестіру-құтқару жұмыстарын орындау, медициналық көмек көрсету, зардап шеккендерді эвакуациялау және тасымалдау болып табылады.

2. Тау-кен мектебінің негізгі функцилары болып:

1) Комитеттің құтқарушыларын даярлау және қайтадан даярлау;

2) іздестіру-құтқару жұмыстарын биік тау, қар көшкіні қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайында жүргізуге машықтарын жетілдіру;

3) шиеленіскен және қол жетімсіз қиын тау аудандарында тірі қалу машығын игеру;

4) биік тау жағдайында арнайы авариялық-құтқару жабдықтар мен жарақтарды пайдаланудың озық әдістерін және технологияларын меңгеру үшін өткізіледі.

2. Комитеттің құтқарушыларын даярлау тау-кен мектебінің даярлау міндеттері мыналар:

4) әртүрлі табиғи жағдайларда құтқарушылармен және құтқару бөлімшелерімен авариялық-құтқару жұмыстарын жүргізу дағдыларын жетілдіру;

5) биік тау, қар көшкіні қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайында және қол жетімсіз қиын аудандарында төтенше жағдайлар туындауына жедел ден қоюға құтқарушылар және құтқару бөлімшелерінің дайындық әзірлігін қуаттау;

6) таулы жерлер жағдайында оқу-жаттығу және іздестіру-құтқару жұмыстарын орындау, медициналық көмек көрсету, зардап шеккендерді эвакуациялау және тасымалдау болып табылады.

3. Тау-кен қызметін ұйымдастыру

3. Комитеттің тау-кен мектебінде құтқарушыларды даярлау оқу бөлімшесін жинақтау шаралары бойынша екі жылда бір рет жүргізіледі.

4. Құтқарушыларды даярлау және қайта даярлауды ұйымдастыруды жүзеге асыруды, сондай-ақ Комитеттің құтқарушыларын тау-кен даярлау мектебіне Комитеттің төрағасы тағайындаған мектеп басшысы басшылықты жүзеге асырады.

5. Тау-кен даярлау бағдарламасын Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрі бекітеді.

6. Бағдарламаларға іздеу-құтқару жұмыстарын биік тау, қар көшкініі қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайында, медициналық көмек көрсету, оның ішінде альпинистік жарақтарды қолданумен зардап шеккендерді эвакуациялау және тасымалдау, сондай-ақ альпинизм бойынша разряд алуға нормативтерді тапсыруға даярлау бойынша теориялық және практикалық оқулар кіреді.

7. Комитеттің құтқарушыларын даярлау және қайта даярлау дала жағдайларында тұрумен Іле Алатауында, Кіші Алматы, Үлкен Алматы, Сол Талғар өзендер шатқалдарында өтеді.

8. Құтқарушыларды тау-кен даярлау мына бағыттар бойынша жүргізіледі:

1) тауда құтқару дайындығы;

2) альпинизм бойынша Қазақстан Республикасы 3-ші спорттық разрядының нормативін орындау дайындығы.

9. Таулы құтқару дайындыққа:

1) түрлі күрделі шөпті, құмды, тасты және мұзды еңістерден өту бойынша сабақтар;

2) тау өзендері арқылы өткелдер;

3) таулы жерлерде іздестіру-құтқару және тасымалдау жұмыстарын жүргізуді оқыту;

4) альпі аймағында түнеумен түрлі қиын санаттағы, оның ішінде көп күндік жорықтар;

5) мұзды мұздақтарда мұзды және тасты жарлардан өту, оның ішінде көп күндік өту;

6) тасты және мұзды бедерде зардап шеккенді түсіру және көтеру қырлы маршруттардағы тасымалдауды, тікұшақты пайдалана отырып, эвакуациялау бойынша жұмыстарды ұйымдастыруда құтқару бөлімшесіне басшылық ету;

7) таулы жерлерде іздестіру-құтқару және тасымалдау жұмыстарына басшылық ету.

8) 1Б күрделі санатты шыңға шығу.

10. Альпинизм бойынша Қазақстан Республикасы 3-ші спорттық разряд нормативін орындау үшін алғашқы дайындық:

1) сақтандырудың түрлері мен әдістері; жартаста жүріп-тұру тәсілдері;

2) тауға шығу қағидалары, бағыттар классификациясы, тауға шығуды ұйымдастыру және жүзеге асыру;

3) тауда радиобайланыс және сигнал беру;

4) топпен тауға шығуды жүргізудің тәсілдері, альпинизммен айналасу кезіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары;

5) зардап шеккендерге алғашқы дәрігерге дейінгі көмек көрсету және таулы бедерде қол жетімді құралдар арқылы зардап шеккенді тасымалдау;

6) альпинизімнен 3-ші спорттық разряды нормативін орындау үшін тауға шығуды орындау кіреді.

11. Құтқарушыларды даярлау және қайта даярлау бағдарламаларға сәйкес нормативтерді тапсырумен аяқталады.

12. Комитеттің құтқарушыларын тау-кен даярлау мектебіне дайындықтан өту үшін Комитеттің кәсіби авариялық-құтқару қызметтерінен 3 сыныптан кем емес сыныптық дәрежесі бар құтқарушылары жіберіледі, оларда:

1) Комитеттің құтқарушыларын тау-кен даярлау мектебіне даярлаудан өту үшін іссапарға бұйрық;

2) денсаулық жағдайы туралы үзінді;

3) құтқарушы кітапшасы;

4) сабақ жүргізуге, көп күндік тауға шығу және тау жағдайда өмір сүру үшін жеке меншікті құтқару жарақтары болуы тиіс.

Жеке меншікті жарақтар

р/с №	Жарақтың атауы	Өлшем бірліктері	Саны
1	Темір тырнақ	жұп	1
2	Мұзшапқы	дана	1
3	Альпинистік жіп	м	40
4	Күннен қорғау көзілдірігі	дана	1
5	Желден қорғайтын костюм	дана	1
6	Тау бәтенкесі	жұп	1
7	Кроссовка	жұп	1
8	Иыққап	дана	1
9	Каремат	дана	1
10	Ұйықтауға арналған қап	дана	1
11	Телпек	дана	1
12	Мақта мата шұлығы	жұп	2
13	Жүн шұлығы	жұп	2
14	Астары жылы күртеше	дана	1
15	Мақта маталы спорт костюм	дана	1
16	П/эстр спорт костюмі	дана	1
17	Жүн қолғап	жұп	1
18	Мақта мата биялайы	жұп	1
19	Свитер	дана	1
20	Дулыға	дана	1
21	Жюмар	дана	2
22	Өзін-өзі сақтандыру	дана	1
23	Түсіру құрылғысыо	дана	1
24	Карабиндер	дана	3
25	Жұмсау репшнуры	м	10
26	Аяққап	жұп	2
27	Жаңбырдан қорғау жамылғысы	дана	1
28	Ыдыс -аяқ	жинақ	1
29	Қорғаныш кремі	дана	1
30	Тамақ өнімдері		Барлылық оқу мерзіміне
31	Дәрі қобдишасы	дана	1

13. Оқу бөлімшесінің команда құрамы – 6 адам. Бір мерзімде алғашқы даярлықтан екі бөлімшеден көп емес бөлімшелер өте алады.

6 адамға арналған топ жарақтары

р/с №	Жарақтың атауы	Өлшем бірліктері	Саны

1	Палаткалар	дана	2
2	Альпинистік жіптер	м	240
3	Карабиндер	дана	12
4	Мұзшапқылар	дана	3
5	Жартас ілгектері	жұп	6
6	Жартас балғасы	дана.	3
7	Жұмсау репшнуры	м	20
8	Иммобилизация құрылғысы	жұп	2
9	Газдық оттықтар	дана	2
10	Топқа арналған дәрі қобдишасы	дана	1
11	Ас үй жабдықтары (қазандар, газдық оттықтар, газ)	жұп	1

14. Аталған талаптарға сәйкес және Министрліктің құтқарушыларын тау кен даярлау мектебі басшысының бекіткен кестесіне сәйкес оқу басталуына алдын ала 15 күн қалғанда даярлау және қайта даярлауға жіберілген құтқарушылардың тізімі беріледі.

15. Тау-кен мектепке келген соң сабақ басталғанға дейін атаулы өтінім беріледі.

16. Сабақты жүргізу орны: Комитеттің «Республикалық жедел құтқару жасағы» мемлекеттік мекемесінің оқу-жаттығу базасы (бұдан әрі – РЖҚЖ), Комитеттің «Тасты қала – Астана» оқу-жаттығу полтигоны, Іле Алатауының таулы аудандары.

17. Даярлауға немесе қайта даярлауға жіберілген құтқарушылардың жол, тамақтану мен тұруы іссапарға жіберуші мекемелерінің қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

18. Комитеттің құтқарушыларын тау-кен даярлау мектебінің басшысы:

1) альпинизмнен Қазақстан Республикасының 3-ші разрядын беруге;.

2) оқу бөлімшесінен үлгермегені, сабақ және қауіпсіздік техникасының режимін бұзғаны үшін шығаруға құқылы.

19. Тау-кен мектептің басшысы:

1) Қазақстан Республикасы альпинизмі бойынша спорт шебері кандидатынан кем емес атағының болуы;

2) бекітілген дайындық бағдарламаларына сәйкес сабақ өткізуге;

3) өткеннен тақырыптар бойынша бақылау сынақтарын және сабақтарды талдауды жүргізуге;

4) қауіпсіздік техникасы бойынша нұсқама өткізуге міндетті.

20. Оқып-үйренуші:

1) алынған жабдықты және жарақты пайдалануға;

2) заңнамаға сәйкес оқу бөлімшесі басшысының шешіміне шағымдануға құқығы бар.

21. Оқып-үйренуші:

1) техника қауіпсіздігін сақтауға;

2) басшының нұсқауы бойынша жабдық пен жарақты алуға, тапсыруға және қызмет көрсетуге;

3) жеке гигиена қағидасын сақтауға;

4) алынған жабдық пен жараққа ұқыпты карауға міндетті;

5) жоғалған немесе бұзылған жабдық пен жарақты қалпына келтіру.

Қазақстан Республикасы
Ішкі істер министрлігінің
Төтенше жағдайлар комитетінің
2015 жылғы «____» ________
№ ____ бұйрығымен
бекітілген

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитетінің құтқарушыларының тау-кен мектебінің дайындық бағдарламасы

Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрлігінің Төтенше жағдайлар комитетінің құтқарушыларының тау-кен мектебінің дайындық бағдарламасы Қазақстан Республикасы Альпинизм және құзға шығу федерациясы бекіткен альпинистерді даярлау бағдарламасына және альпинизм және тау туризмі бойынша талаптарға сәйкес әзірленді.

Бағдарламаларға іздеу-құтқару жұмыстарын биік тау, қар көшкіні қаупі, тау-орманды жерлер, құзды және мұзды беткей, ашық және жабық мұз айдыны жағдайларында, медициналық көмек көрсету, зардап шеккендерді эвакуациялау және тасымалдау, оның ішінде альпинистік жарақтарды қолданумен, сондай ақ альпинизм бойынша разряд алуға нормативтерді орындауға дайындық бойынша теориялық және практикалық оқулар кіреді.

Құтқарушыларды тау-кен даярлау мына:

1) тауда құтқару дайындығы;

2) альпинизм бойынша Қазақстан Республикасы 3-ші спорт разряды нормативін орындау үшін алғашқы даярлық бағыттары бойынша жүргізіледі.

1. Тау құтқару дайындығы бағдарламасы
(1-нұсқа)

р/с №	Оқу тақырыбы	Сағат саны		
		теориялық	практикалық	барлығы
1	Тау бедерінің түрлері. Шөгінді беткейлер мен құздардан өту. Сақтандыру - өзін-өзі сақтандыру және сақтандыру пунктерін ұйымдастыру. Ілмектерді қағу және бекіту элементтер.	3	6	9

	Құзда жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік.			
3	Құз бедеріндегі құтқару жұмыстары. Ирекше бағыттарда зардап шеккендерді тасымалдау және ілесе жүру ерекшеліктері.	1	4	9
4	Қарлы және мұзды бектейлерді өту. Мұз ұстінде жұмыс істеу. Баспалдақты шабу; темір табандарды киіп жүру. Сақтандыру пунктін ұйымдастыру. Құтқару жұмыстары элементтерін пысықтау. Мұзшапқыны оқшаулау. Зардап шеккенді төмен түсіру, жоғары көтеру.	2	7	9
5	1Б күрделі санатты шыңға шығу. Мұздықтар мен мұздақтарда іздестіру–құтқару жұмыстарын жүргізу әдістемелері.. Іздестірудің басым бағыттарын анықтау.	1	8	9
6	Биік тауларда іздестіру-құтқару жұмыстарын жүргізу әдістемесі мен технологиясы. Көрінуі нашар жағдайда аз топты зардап шеккендерді іздестіру жұмыстары кезінде құтқарушылардың өзара іс-қимылы. Мұздағы сабақ..	1	8	9
7	Штаттық құралдарды пайдаланумен зардап шеккендерді тасымалдау. Тау өзендері арқылы өткелдер.	1	7	8
8	Құламалы таулы және мұзды еңістерде іздестіру-құтқару жұмыстарын жүргізу. Төмен түсу орнын жабдықтандыру. Құтқарушыларды сақтандыруды қамтамасыз ету. Сақтандыру үшін бедер элементтерін құтқарушылардың пайдалануы.	1	8	9
9	Ұзыннан жатқан таулы еңістер бойынша қол жетімді құралдарды және құтқарушылардың жеке меншікті жарақтарын пайдалана отырып, зардап шеккендерді тасымалдау.	1	8	9
10	1Б күрделі санатты өткелдер арқылы тау жорығы. Тау аудандарында зардап	-	28	28

	шеккендерді іздестіру және құтқару бойынша құтқарушыладың жұмысы. Ұлан-ғайыр аумақта іздестіруді жүргізу кезінде құтқарушылар топтары жұмысын ұйымдастыру.			
Жалпы сағат саны		**11**	**88**	**99**

2. Тау құтқару дайындығы бағдарламасы
(2-нұсқа)

р/с №	Оқу тақырыбы	Сағат саны		
		теориялық	практикалық	барлығы
1	Спорт ретінде альпинизмнің ерекшелігі.	1	-	1
2	Тау бедері түрлері. Таудағы қауіп және альпинизмде қолданылатын қорғану әдістері	1	-	1
3	Оқу-жаттығу жорығы мен тауға шығуға дайындалу және өткізу	2	-	2
4	Қазақстан Республикасының биік талар ауданын зерттеу.	1	-	1
5	Альпинистің табельдік жарақтары мен киім кешек жабдығы	1	1	2
6	Тауда бақылау-құтқару қызметін (БҚҚ) ұйымдастыру және тағайындау Зардап шеккендерге алғашқы көмек көрсету және тасымалдау	2	1	3
7	Бивуактарды ұйымдастыру	1	2	3
8	Сақтандыру әдістері мен тәсілдері	1	4	5
9	Соқпақ, шөп басқан беткей және шөгінділер бойынша жүру	-	3	3
10	Тау өзендері арқылы өткелдер	-	5	5
11	Құзбен жүріп-тұру және сақтандыру	-	12	12
12	Мұз үстімен жүру және сақтану	-	9	9
13	Қар үстімен жүру және сақтандыру	-	6	6
14	1Б күрделі санатты шыңға шығу	-	24	24
15	Өткелдер жорығы (3 күн)	-	18	18
16	Тауда бағдарлау	-	2	2
17	Қоршаған ортаны қорғау	1	-	1
18	Оқу-жаттығу сабақтарын және биік тау аймағына шығуды талдау	4	-	4
Барлық сағат саны		**15**	**87**	**102**
Жиыны: 12 оқу күн				

Оқу біткеннен кейін құтқарушы тау жерлерде құтқару жұмыстарын жүргізудің машығын алады, «Қазақстан Республикасы альпинисті» белгісіне

нормативін орындайды, 1Б күрделі санатты тау шыңдары мен өткелдерді өту кезінде құтқару жұмыстарын жүргізуге қатысуға құқығы бар.

Дайындықтан өткеннен және «Қазақстан Республикасы альпинисті» белгісіне нормативтерін орындағаннан кейін құтқарушының альпинизмнен Қазақстан Республикасы 3-ші спорт разряды нормативін орындау үшін дайындық бағдарламасы бойынша дайындыққа қатысуға құқығы бар.

3. Альпинизмнен Қазақстан Республикасы 3-ші спорт разряды нормативін орындауға арналған дайындық бойынша бағдарлама

р/с №	Оқу тақырыбы	Сағат саны		
		теориялық	практикалық	барлығы
1	Қазақстан Республикасы және шет елдердегі альпинизм.	2	-	2
2	Қазақстан Республикасында альпинизм тарихы.	4	-	4
3	Спортшының гигиенасы, дене шынықтыруы, тәртібі мен тамақтануы.	1	-	1
4	Альпинистің психологиялық дайындығы.	1	-	1
5	Биік таулар табиғаты, оның ерекшелігі және қауіптілігі.	2	-	2
6	Топография элементтері және жерлерде бағдарлау	2	6	8
7	Жарақаттанған және аурып қалған кезде алғашқы көмек көрсету.	2	2	4
8	Зардап шеккенді тасымалдаудың ең қарапайым әдістері.	-	6	6
9	Сақтандырудың түрлері мен әдістері.	2	10	12
10	Жартастарда жүру тәсілдері.	-	32	32
11	Қар үстімен жүру тәсілдері.	-	10	10
12	Жалпы дене дайындығы.	-	300	300
13	Теориялық сынақ және бақылау нормативтерін орындау.	2	10	12
14	Қазақстан Республикасы биік тау аудандары және оларды альпинистердің игеру тарихы	2	-	2
15	Тауға шығу қағидалары, бағыттар жіктеулері, тауға шығуды ұйымдастыру және жүзеге асыру	1	-	1
16	Альпинистермен болған қайғылы оқиғаларды талдау	1	-	1
17	Тауда радиобайланыс және сигнал беру	1	-	1

18	Альпинистер тобының тауға шығуды жүргізудің тәсілдері	2	-	2
19	Альпинизммен айналасу кезіндегі қауіпсіздік шаралары.	2	-	2
20	Жіппен сақтандыру тәсілдері. Оқу сақтандыру стендінде жұмыс істеу	-	4	4
21	Зардап шеккендерге дәрігерге дейінгі алғашқы көмек көрсету	-	2	2
22	Таулы бедерде қол жетімді құралдармен зардап шеккенді тасымалдау	-	6	6
23	Бивуактарды ұйымдастыру	-	2	2
24	Жартастармен жүру және сақтандыру	-	12	12
25	Мұз үстімен жүру және сақтандыру	-	9	9
26	Қар үстімен жүру және сақтандыру	-	9	9
27	Альпинизімнен 3-ші спорт разряды нормативін орындау үшін тауға шығу	-	52	52
28	Оқу-жаттығу сабақтарын және тауға шығуды талдау.	5	-	5
Барлық сағат		**32**	**472**	**504**
Тауда өткізген сабақтардың барлық сағат		**14**	**96**	**110**
Жиыны: 14 оқу күні				

Ескерту: 1-13–тармақтар тақырыптарын зерттеу тауға шыққанға дейін өткізіледі.

Альпинизмнен Қазақстан Республикасы 3-ші спорт разряды нормативін орындау үшін дайындық бағдарламасы бойынша дайындықтан өтіп 3-ші спорт разряды нормативін сәтті орындағаннан кейін альпинизмнен Қазақстан Республикасының 3-ші спорт разряды беріледі.

Оқу біткеннен кейін құтқарушы 2Б күрделі санатты бағыттардан өту кезінде құтқару жұмыстарын жүргізуге және 1Б күрделі санатты бағыттарда жұмыстарға басшылық етуге құқығы бар.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ІШКІ ІСТЕР МИНИСТРЛІГІНІҢ
ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙЛАР
КОМИТЕТІ

МИНИСТЕРСТВО ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
КОМИТЕТ ПО ЧРЕЗВЫЧАЙНЫМ
СИТУАЦИЯМ

БҰЙРЫҚ

27.05.2015г

Астана қаласы

ПРИКАЗ

№ 125

город Астана

О горной школе подготовки спасателей Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан

В целях совершенствования навыков проведения поисково-спасательных работ в условиях высокогорья, на скальных и ледовых склонах, освоения навыков выживания в сложных труднодоступных горных районах, а также овладения передовыми методами и технологиями использования аварийно-спасательного оборудования и снаряжения в горных условиях спасателями спасательных подразделений Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан (далее - Комитет), **ПРИКАЗЫВАЮ:**

1. Создать на базе государственного учреждения «Республиканский оперативно-спасательный отряд Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан» горную школу подготовки спасателей Комитета.

2. Назначить:

1) руководителем горной школы подготовки спасателей Комитета Толкунова С.В.- руководителя координационно-диспетчерского подразделения государственного учреждения «Республиканский оперативно-спасательный отряд» Комитета;

2) заместителем руководителя горной школы подготовки спасателей Комитета Кисленкова А.В. – руководителя спасательного подразделения государственного учреждения «Восточный региональный аэромобильный оперативно- спасательный отряд» Комитета.

3. Утвердить прилагаемые:

1) Положение о горной школе подготовки спасателей Комитета;

2) Программы подготовки горной школы спасателей Комитета.

4. Начальнику Управления ликвидации чрезвычайных ситуаций подполковнику противопожарной службы Советову А.С. организовать подготовку спасателей профессиональных аварийно-спасательных служб и формирований Комитета, согласно Положения о горной школе подготовки

000513

спасателей Комитета и Программ подготовки горной школы спасателей Комитета.

5. Контроль за исполнением приказа возложить на заместителя председателя Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан генерал-майора Джумашева Ж.К.

6. Настоящий приказ вступает в силу со дня подписания.

Председатель **В. Петров**

Утверждено
приказом Председателя Комитета
по чрезвычайным ситуациям
Министерства внутренних дел
Республики Казахстан
от «27» 05 2015 года № 125

Положение
о горной школе подготовки спасателей Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан

1. Общие положения

Положение о горной школе подготовки спасателей Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан (далее - Положение) разработано для подготовки и переподготовки спасателей профессиональных аварийно-спасательных служб и формирований Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан (далее – Комитет) к проведению поисково-спасательных работ в условиях высокогорья, лавиной опасности, горно-лесистой местности, на скальных и ледовых склонах, открытых и закрытых ледниках, оказанию медицинской помощи, эвакуации и транспортировке пострадавших, в том числе с использованием альпинистского снаряжения.

2. Основные задачи и функции горной школы

1. Задачами горной школы подготовки спасателей Комитета являются:

1) совершенствование навыков ведения аварийно-спасательных работ спасателями и спасательными подразделениями в различных природных условиях;

2) поддержание спасателей и спасательных подразделений в готовности к оперативному реагированию на возникновение чрезвычайных ситуаций в условиях высокогорья, лавиной опасности, горно-лесистой местности, на протяженных скальных и ледовых склонах, открытых и закрытых ледниках и труднодоступных районах;

3) тренировка и выполнение поисково-спасательных работ в условиях горной местности, оказание медицинской помощи, эвакуация и транспортировка пострадавших.

2. Основными функциями горной школы является:

1) подготовка и переподготовка спасателей Комитета;

2) совершенствование навыков проведения поисково-спасательных работ в условиях высокогорья, лавиной опасности, горно-лесистой местности, на скальных и ледовых склонах, открытых и закрытых ледниках;

3) освоение навыков выживания в сложных и труднодоступных горных районах;

4) овладение передовыми методами и технологиями использования аварийно-спасательного оборудования и снаряжения в условиях высокогорья.

3. Организация деятельности горной школы

3. Подготовка спасателей в горной школе Комитета проводится один раз в два года по мере комплектования учебного подразделения.

4. Организацию подготовки или переподготовки, а также руководство горной школой подготовки спасателей Комитета осуществляет руководитель школы, назначаемый Председателем Комитета.

5. Программы горной подготовки спасателей утверждается Председателем Комитета.

6. Программы включают в себя теоретические и практические занятия по проведению поисково-спасательных работ в условиях высокогорья, лавиной опасности, горно-лесистой местности, на скальных и ледовых склонах, открытых и закрытых ледниках, оказанию медицинской помощи, эвакуации и транспортировке пострадавших, в том числе с использованием альпинистского снаряжения, а также по подготовке к выполнению нормативов на присвоение разрядов по альпинизму.

7. Подготовка и переподготовка спасателей Комитета проводится в горах Заилийского Ала-тау, в ущельях рек Малая Алматинка, Большая Алматинка и Левый Талгар с проживанием в полевых условиях.

8. Горная подготовка и переподготовка спасателей Комитета проводится по следующим основным направлениям:

1) горная спасательная;

2) подготовка для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму.

9. Горная спасательная подготовка включает в себя:

1) занятия по прохождению горных травянистых, осыпных, скальных и ледовых склонов различной сложности;

2) переправы через горные реки;

3) обучение ведению поисково-спасательных и транспортировочных работ в горной местности;

4) походы различной категории сложности в альпийской зоне, в том числе многодневные;

5) прохождение ледовых и скальных перевалов на мореных ледниках, в том числе многодневные;

6) руководство спасательным подразделением при организации спуска и подъема пострадавшего на скальном и ледовом рельефе, транспортировки на гребневых маршрутах, работ по эвакуации пострадавших с использованием вертолета;

7) руководство поисково-спасательными и эвакуационными работами в горной местности.

8) восхождение на вершину 1Б категории сложности.

10. Подготовка для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму включает в себя:

1) виды и способы страховки, приёмы передвижения по скалам;

2) правила совершения восхождений, классификация маршрутов, организация и проведение восхождений;

3) организация радиосвязи и сигнализации в горах;

4) тактика проведения восхождения группой, меры по обеспечению безопасности при занятиях альпинизмом;

5) оказание первой доврачебной помощи и транспортировка пострадавшего подручными средствами на горном рельефе;

6) восхождение для выполнения норматива на 3-й спортивный разряд Республики Казахстан по альпинизму.

11. Подготовка или переподготовка спасателей завершается сдачей нормативов в соответствии с Программами подготовки.

12. К прохождению обучения в горной школе подготовки спасателей Комитета направляются спасатели профессиональных аварийно-спасательных служб Комитета с классной квалификацией не ниже 3 класса, имеющие:

1) приказ на командирование в горную школу подготовки спасателей Комитета для прохождения подготовки или переподготовки;

2) выписку о состоянии здоровья;

3) книжку спасателя;

4) личное спасательное снаряжение для проведения занятий, горного многодневного выхода и проживания в горных условиях.

Индивидуальное снаряжение

№ п/п	Наименование снаряжения	Ед. измерения	Количество
1	Кошки	пара	1
2	Ледоруб	шт.	1
3	Альпинистская веревка	м	40
4	Очки солнцезащитные	шт.	1
5	Костюм ветрозащитный	шт.	1
6	Горные ботинки	пара	1
7	Кроссовки	пара	1
8	Рюкзак	шт.	1
9	Каремат	шт.	1
10	Спальный мешок	шт.	1
11	Шапочка	шт.	1
12	Носки х/б	пара	2
13	Носки шерстяные	пара	2
14	Куртка утепленная	шт.	1
15	Костюм спортивный х/б	шт.	1
16	Костюм спортивный п/эстр	шт.	1
17	Перчатки шерстяные	пара	1
18	Рукавицы х/б	пара	1
19	Свитер	шт.	1
20	Каска	шт.	1
21	Жюмар	шт.	2
22	Самостраховка	шт.	1
23	Спусковое устройство	шт.	1
24	Карабины	шт.	3
25	Расходный репшнур	м.	10
26	Бахилы	пара	2
27	Накидка от дождя	шт.	1
28	Посуда	комплект	1
29	Защитный крем	шт.	1
30	Продукты питания		на весь срок обучения
31	Аптечка	шт.	1

13. Состав команды учебного подразделения - 6 человек. Одновременно могут проходить подготовку не более двух подразделений.

Групповое снаряжение на группу из 6 человек

№ п/п	Наименование снаряжения	Ед. измерения	Количество
1	Палатки	шт.	2
2	Альпинистские веревки	м	240
3	Карабины	шт.	12
4	Ледобуры	шт.	3
5	Крючья скальные	комплект	6
6	Молотки скальные	шт.	3
7	Расходный репшнур	м	20
8	Средства иммобилизации	комплект	2
9	Газовые горелки	шт.	2
10	Групповая аптечка	шт.	1
11	Кухонное оборудование (котелки, газовые горелки, газ)	комплект	1

14. Предварительные списки спасателей, направленных на подготовку и переподготовку, подаются за 15 дней до начала занятий в соответствии с указанными требованиями и на основании утвержденного графика руководителем горной школы подготовки спасателей Комитета.

15. Именные заявки предоставляются по прибытии в горную школу до начала занятий.

16. Место проведения занятий - учебно-тренировочная база государственного учреждения «Республиканский оперативно-спасательный отряд» Комитета (далее – РОСО), учебно-тренировочный полигон Комитета «Скальный город – Астана», горные районы Заилийского Алатау.

17. Командировочные расходы на проезд, питание и проживание обучаемых, направленных для подготовки или переподготовки, осуществляется за счет средств командирующих учреждений.

4. Права и обязанности

18. Руководитель горной школы подготовки спасателей Комитета имеет право:

1) присваивать 3 разряд Республики Казахстан по альпинизму;

2) отчислять из учебного подразделения за неуспеваемость, нарушение режима занятий и техники безопасности.

19. Руководитель горной школы обязан:

1) иметь звание не ниже кандидата мастера спорта по альпинизму Республики Казахстан;

2) контролировать проведение занятий в соответствии с утвержденными Программами подготовки;

3) по прохождении темы проводить контрольные зачеты и разбор занятий;

4) проводить инструктаж по технике безопасности.

20. Обучаемый имеет право:

1) пользоваться полученным оборудованием и снаряжением;

2) обжаловать решение руководителя учебного подразделения в соответствии с законодательством Республики Казахстан.

21. Обучаемый обязан:

1) соблюдать технику безопасности:

2) по указанию руководителя, получать, сдавать и обслуживать оборудование и снаряжение;

3) соблюдать правила личной гигиены;

4) бережно относиться к полученному оборудованию и снаряжению;

5) восстановить потерянное или испорченное оборудование и снаряжение.

Утверждены
приказом Председателя Комитета
по чрезвычайным ситуациям
Министерства внутренних дел
Республики Казахстан
от «__» ____2015 года № ____

Программы
подготовки горной школы спасателей
Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел
Республики Казахстан

Программы подготовки спасателей горной школы спасателей Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан подготовлены в соответствии с программой подготовки альпинистов и разрядными требованиями по альпинизму и горному туризму, утвержденными Федерацией альпинизма и скалолазания Республики Казахстан.

Программы включают в себя теоретические и практические занятия по проведению поисково-спасательных работ в условиях высокогорья, лавиной опасности, горно-лесистой местности, на скальных и ледовых склонах, открытых и закрытых ледниках, оказанию медицинской помощи, эвакуации и транспортировке пострадавших, в том числе с использованием альпинистского снаряжения, а также по подготовке к выполнению нормативов на присвоение разрядов по альпинизму.

Горная подготовка спасателей проводится по следующим основным направлениям:

1) горная спасательная подготовка;

2) подготовка для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму.

1. Программа горной спасательной подготовки
(вариант 1)

№ п.п	Тема занятий	Количество часов		
		теоретических	практических	всего
1	Формы горного рельефа. Прохождение осыпных склонов и	3	6	9

	скал. Страховка – самостраховка и организация пунктов страховки. Забивка крючьев и закладные элементы. Безопасность при работе на скалах.			
3	Спасательные работы на скальном рельефе. Особенности транспортировки и сопровождения пострадавших на гребневых маршрутах.	1	4	9
4	Прохождение снежных и ледовых склонов. Работа на льду. Рубка ступеней, движение в кошках. Организация пункта страховки. Отработка элементов спасательных работ. Блокировка ледорубов. Спуск, подъем пострадавшего.	2	7	9
5	Восхождение на вершину 1Б категории сложности. Методика проведения поисково-спасательных работ на ледниках и моренах. Определение приоритетных маршрутов поиска.	1	8	9
6	Методика и технологии проведения поисково-спасательных работ на высокогорье. Взаимодействие спасателей при работе по поиску пострадавших мелкими группами в условиях плохой видимости. Ледовые занятия.	1	8	9
7	Транспортировка пострадавших с использованием штатного оборудования. Переправы через горные реки.	1	7	8
8	Проведение поисково-спасательных работ на крутых скальных и ледовых склонах. Оборудование места спуска. Обеспечение безопасности спасателей. Использование спасателями	1	8	9

	элементов рельефа для страховки.			
9	Транспортировка пострадавших с использованием подручных средств и личного снаряжения спасателей по протяженным скальным склонам.	1	8	9
10	Горный поход через перевалы 1Б категории сложности. Работа спасателей по поиску и спасению пострадавших в горных районах. Организация работы групп спасателей при проведении поиска на обширной территории.	-	28	28
Общее количество часов		**11**	**88**	**99**

2. Программа горной спасательной подготовки
(вариант 2)

№ п.п.	Тема занятий	Количество часов		
		теоретических	**практических**	**всего**
1	Особенности альпинизма как вида спорта.	1	-	1
2	Формы горного рельефа. Опасности в горах и методы предосторожности, применяемые в альпинизме.	1	-	1
3	Особенности подготовки и проведения учебно-тренировочных походов и восхождений на вершины.	2	-	2
4	Изучение высокогорных районов Республики Казахстан.	1	-	1
5	Табельное снаряжение и экипировка альпиниста.	1	1	2
6	Организация и назначение контрольно-спасательной службы (КСС) в горах. Первая помощь и транспортировка пострадавшего.	2	1	3
7	Организация бивуаков.	1	2	3
8	Способы и приёмы страховки	1	4	5
9	Передвижение по тропам, травянистым склонам и осыпям.	-	3	3
10	Переправы через горные реки.	-	5	5
11	Передвижение по скалам и страховка.	-	12	12

12	Передвижение по льду и страховка.	-	9	9
13	Передвижение по снегу и страховка.	-	6	6
14	Восхождение на вершину 1Б категории сложности.	-	24	24
15	Перевальный поход (3 дня)	-	18	18
16	Ориентирование в горах	-	2	2
17	Охрана окружающей среды.	1	-	1
18	Разборы учебно-тренировочных занятий и выходов в высокогорную зону	4	-	4
Всего часов		**15**	**87**	**102**
Итого: 12 учебных дней				

По окончании обучения спасатель получает навыки работы в горной местности, выполняет норматив на значок «Альпинист Республики Казахстан», имеет право участвовать в проведении спасательных работ при прохождении вершин и перевалов до 1Б категории сложности.

После прохождения подготовки и выполнения норматива на значок «Альпинист Республики Казахстан», спасатель имеет право на подготовку по Программе подготовки для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму.

3. Программа подготовки для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму

№ п.п.	Тема занятий	Количество часов		
		теоретических	практических	всего
1	Альпинизм в Республике Казахстан и за рубежом.	2	-	2
2	История альпинизма в Республике Казахстан	4	-	4
3	Гигиена, закаливание, режим и питание спортсмена	1	-	1
4	Психологическая подготовка альпиниста	1	-	1
5	Природа высокогорья, её особенности и опасности	2	-	2
6	Элементы топографии и ориентирование на местности	2	6	8
7	Оказание первой помощи при травмах и заболеваниях	2	2	4
8	Простейшие способы транспортировки	-	6	6

	пострадавшего			
9	Виды и способы страховки	2	10	12
10	Приёмы передвижения по скалам	-	32	32
11	Приёмы передвижения по снегу	-	10	10
12	Общая физическая подготовка	-	300	300
13	Теоретические зачёты и выполнение контрольных нормативов	2	10	12
14	Высокогорные районы Республики Казахстан и истории их освоения альпинистами	2	-	2
15	Правила совершения восхождений, классификация маршрутов, организация и проведение восхождений	1	-	1
16	Анализ несчастных случаев, происшедших с альпинистами	1	-	1
17	Радиосвязь и сигнализация в горах	1	-	1
18	Тактика проведения восхождения группой альпинистов	2	-	2
19	Меры безопасности при занятиях альпинизмом	2	-	2
20	Приёмы страховки верёвкой. Работа на учебном страховочном стенде	-	4	4
21	Оказание первой доврачебной помощи пострадавшим	-	2	2
22	Транспортировка пострадавшего подручными средствами на горном рельефе	-	6	6
23	Организация бивуаков	-	2	2
24	Передвижение по скалам и страховка	-	12	12
25	Передвижение по льду и страховка	-	9	9
26	Передвижение по снегу и страховка	-	9	9
27	Восхождение для выполнения норм на 3-й спортивный разряд по альпинизму	-	52	52
28	Разбор учебно-тренировочных занятий и восхождений	5	-	5
Всего часов		**32**	**472**	**504**
Всего часов, проведенных занятий в горах		**14**	**96**	**110**
Итого: 14 учебных дней				

Примечание: Изучение тем пунктов 1 – 13 проводится до выезда в горы.

После прохождения обучения по программе подготовки для выполнения нормативов 3-го спортивного разряда Республики Казахстан по альпинизму и успешной сдачи нормативов, присваивается 3-й спортивный разряд Республики Казахстан по альпинизму.

По окончании обучения спасатель имеет право участвовать в спасательных работах при прохождении маршрутов до 2А категории сложности и руководить работами на маршрутах до 1Б категории сложности.

ЛИСТ СОГЛАСОВАНИЯ
к приказу председателя Комитета по чрезвычайным ситуациям МВД РК «О горной школе подготовки спасателей Комитета по чрезвычайным ситуациям Министерства внутренних дел Республики Казахстан»
от 27.05 2015 года № 125

С. Аубакиров ______________

А.Нечипоренко ______________

Е. Алдонгаров ______________

А. Советов ______________

Калиханова А.Е.